

21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü Basın Bülteni

21. Yüzyıl Dergisi, Prof. Dr. Ziya Öniş ile Özel Röportaj gerçekleştirdi.

07.2013

“Gezi Parkı olayları son derece spontane gelişti. Gençler ön planda; tamamen alttan geliyor; belli bir ideoloji yok. Farklı kesimlerden insanlar bir araya geldi. Bunun yerel boyutu var; Türkiye’de oluşan son dönemdeki AKP’nin sosyal mühendislik çabalarına tepki var. Bir de küresel boyutu var. Tahrir’den farklı Türkiye. Wall Street’teki, İtalya’daki, İspanya’daki, Arap dünyasındaki olaylarla benzerlikler var. Facebook, Twitter gibi sosyal medya öne çıktı. Bu demokratikleşmenin aslında ne kadar küresel boyutunun olduğunu gösterdi. Bu umut verici aslında.”

“Bir taraftan çok geniş, iddialı bir vizyon var; stratejik derinlik perspektifi var; bölgesel ve küresel rol oynamak isteyen bir Türkiye var. Bir taraftan da gerçekler var. Bu gerçekler Türkiye’yi “u-dönüşleri” yapmaya zorluyor.”

“Avrupa’dan uzaklaşan ve Asyalaşan bir Asya tipi muhafazakar küreselleşme modelinde demokrasi sanki daha arka plana itiliyor.”

Koç Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ziya Öniş, Türk Dış Politikasının genel stratejik eksikliklerini, ülkemizdeki demokrasi anlayışı sorununu, uluslararası politik ekonomi meselelerini, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini, Türkiye’nin Suriye politikasının yanlışlıklarını, Taksim Gezi Parkı eylemlerini ve yansımalarını 21. Yüzyıl Dergisi’ne değerlendirdi.

“Türk dış politikasında şöyle bir paradoks görüyorum. Biz Orta Doğu’da çok önemli bir rol oynayabiliriz. Demokratik yapımızla, ne olursa olsun, bütün sorunlarına rağmen, Müslüman dünyasında en demokratik ülke Türkiye, bütün sınırlarına rağmen; Arap dünyasında böyle bir ülke yok. Ama belli bir mesafede bunu yapması lazım Türkiye’nin, yani yumuşak gücünü kullanarak, Avrupa’ya daha yanaşıp, Batı ile uyumlu, güçlü bir demokrasi ve ekonomiyle bir rol oynayabilir. Türkiye ne kadar bu bölgeye girip iç siyasetini yönlendirmeye kalkarsa kendi yumuşak gücünü de kaybediyor. Bunu değişik şekillerde görüyoruz. Türkiye’nin Sünni-Şii ayrımı çerçevesinde, yani sekteryen politikaların bir parçası olduğu izlenimi uyandırıyor.”

“Demokrasideki zaaflarımız, açıklarımız bence dış politikaya yansdı. Davutoğlu’nun aşırı geniş vizyonu olumlu bir rol oynayacakken Türkiye’yi sorunlu dış politika uygulamasına doğru itti diye düşünüyorum. Suriye politikamız başarılı olmadı. Bunu herkes kabul ediyor. Suriye’de Türkiye tek başına başarılı olabilir miydi? Türkiye’nin başarılı olması için hem iç politikaya fazla girmemesi lazım hem de koalisyonlarla, AB ile, Batı ile ve başka ülkelerle hareket eden, tek başına hareket etmeyen bir Türkiye’nin daha başarılı olacağını düşünüyorum. Orta düzeyde bir güç Türkiye; süper güç değil. Gücümüzün sınırlarını da bilmek lazım. Önemli bir ülkeyiz, ama gücümüzün sınırları var; ekonomik gücümüzün, yumuşak gücümüzün sınırları var. Son dönemde kapasitemizle beklentilerimiz arasında sanki büyük bir uyumsuzluk oluşmaya başladı. Zaman içinde yapısal faktörler Türkiye’yi geri adım atmaya zorladı.”

Prof. Dr. Ziya Öniş
Koç Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

07.2013

“Genel Enerji şirketi ve ardından diğer yabancı şirketler, Kürdistan Özerk Bölgesi’nde petrol ve gazı üretecek, Türkiye’de mevcut ve yeni petrol boru hatları ve Siyah Kalem Doğal Gaz Boru Hattı ile üretilen enerji kaynaklarını pazarlara taşıyacaktır. Türkiye’yi bu enerji işbirliğine götüren sebepler nelerdir ve Türkiye’nin politikalarının sonucunda ne olacaktır?”

“Türkiye, enerji arz güvenliğinin ana unsurlarını meydana getiren parametreleri belirlerken, sadece Orta Asya için değil, özellikle kaynak zengini Orta Doğu’da meydana gelen gelişmeleri ve ABD nin reflekslerini dikkate alan yeni bir politika tanımlaması yapmalıdır. Bu konuda Irak, hassas bir çalışma gerektiren, önemli fırsatlar ve büyük risklerin birlikte kaynatıldığı büyük bir cadı kazanıdır.”

21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü Basın Bülteni

Enerji Savaşları

21. Yüzyıl Dergisi, 55. sayısında ‘Enerji Savaşları’ni kapak konusu seçti.

Büyük bir enerji kaynağı olan, bu niteliği ile de enerji savaşlarının yaşandığı Orta Doğu, enerji zenginliğinin akıbeti konusunda merak uyandıran bir başka mesele haline geldi. Keza Orta Asya da enerji arzının güvence altına alınmasının beklendiği bir coğrafya olma özelliğini korudu. Fırsatlar ve risklerin yönlendirdiği enerji politikalarının kendini yenileyen karakteri bazı ülkeler için fırsatlar yaratırken, bazıları için de riskler doğurmaktadır.
Bakalım Türkiye için hangisi gerçekleşecektir?

Tuğçe Varol Sevim, Erbil’in Yeni Müttefikleri: Genel Enerji ve Siyah Kalem

A. Batur Çolak, Şekillen(diril)en Orta Doğu’da Şekillenen Türk Enerji Politikası

Çağla Gül Yesevi, Mısır’ın Baharı ve Enerji Politikaları

Sanem Özer, Avrupa Birliği’nin Doğu Akdeniz Enerji Politikası

Cenk Pala, Irak: 21. Yüzyılın Yeni Enerji Deposu

Prof. Dr. Hasan Köni, Asya’da Demokrasi ve Hukuk

Ersin Dedekoca, ABD ve Rusya’nın Doğu/Güneydoğu Asya İlgisinde Yeni Dönüşümler

Hakan Boz, Birinci Amasya Türk Dünyası Çalıştayı Toplandı

Tümen Somuncuoğlu, Q mu, yoksa F mi?

Özel Röportajlar:

Prof. Dr. Ziya Öniş

Prof. Dr. Mert Bilgin

Yrd. Doç. Dr. Emre İşeri